

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Methodus Clara Et Facilis Vacandi Orationi mentali Atque Exercendi se cum fructu in præsentia Dei

Coloniæ Agrippinæ, 1687

Caput XXX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46004](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46004)

rus mea. Aut certè : Trahem post te, curre- Cant. 1. 3.
mus in odorem unguentorum tuorum. Quod
 ubi feceris, fructum poteris reportare non
 exiguum,

CAPUT XXX.

De Præsentia Dei orationi aspirati-
va necessario conjuncta.

Efficacius medium non est animum no-
 strum semper habendi recollectum, atque
 ad loquendum Deo dispositum, quàm ut sem-
 per ambulemus in præsentia Dei. Praxis rei
 hujus in sacro Ordine nostro nobis esse de-
 bet recommendatissima, illius enim bene-
 ficio S. Pater noster Elias in mundo tanta est 3. Reg. 17.
 operatus miracula, atque illam unã cum du-
 plici suo spiritu tanquam optimam hæredita-
 tem sancto discipulo suo reliquit Elisæo: *Vivis*
Dominus, in cujus conspectu sto.

Esse autem in præsentia Dei est ipsum con-
 tinuò habere ob oculos, firmiterque credere
 in omni nos loco ab ipso videri, veluti id cre-
 debat Regius Vates, qui de seipso ait: *Provi-*
debam Dominum in conspectu meo semper, Ps. 15. 8.
quoniam à dextris est mihi ne commovear.
 Aut veluti Sapiens ait: *In omni loco oculi Do-*
mini contemplantur bonos & malos. Ex eo igitur
 manifestum fit, hoc esse medium optimum
 cor nostrum semper habendi recollectum; quia
 cogitatio ista præsentis Dei magno nos afficit
 metu ac reverentiã, atq; ad omnia magnã cum
 circumspèctione peragenda impellit.

Ad

e
tione

Quid sit
esse in
præsentia
Dei.

Ps. 15. 8.

Prov. 15.
 3.

Ad hæc orationi tam aspirativæ, quàm etiã
 mentali hæc Dei præsentia perquàm necessaria
 est, quia non possumus loqui Deo nisi præsen-
 ti: qua enim quis ratione loqueretur absenti?
 At quoniam aspirationes nostras oportet esse
 frequentes, atque ad loquendum Deo nun-
 quam non debemus esse comparati, idcirco
 Deum quoque semper habeamus præsentem
 necesse est.

Quin etiam præsentia Dei tantam habet
 cum aspirationibus affinitatem, ut totum exer-
 citium istud aspirationum communiter appel-
 letur *præsentia Dei*, tametsi ptopriè loquen-
 do præsentia Dei sit quid aliud ab aspiratione,
 quia illa solummodò est actus memoriæ, sive
 intellectus, quo credimus aut meminimus
 nos esse coram Deo. Verùm quoniam hoc
 scire parùm est, voluntas in illum ferri debet
 per affectum, ut proinde hoc exercitium æquè
 atque oratio mentalis complectatur tres actus
 diversos trium animæ facultatum. Primus est
 memoriæ, quo recordamur Deum esse præsen-
 tem. Alter est intellectus, quo nobis simpli-
 citer ac veluti in momento repræsentatur certa
 aliqua veritas. Tertius denique est voluntatis,
 quo statim devotam ac ferventem aspirationem
 elicimus.

Sola Dei præsentia per memoriã mortua
 est & insipida, neque ullatenus sufficit ad nos
 perducendos ad unionem cum Deo, ad quam
 nihilominus aspirare debemus. At illi sociata
 affectio illam vivificat, activamque, dulcem ac
 pergratam efficit. Ac proinde si bene quis ve-
 lit definire præsentiam Dei eo sensu, quo ut-
 pluri-

plurimum accipitur, putà non solum pro simplici ac nuda recordatione Dei, verum etiam pro illam consequente actu aspirationis, dicitur esse in præsentia Dei esse nobis continuo repræsentare Deum ante nos, vigilantem cum attentione ad omnes actiones atque etiam secretiores cogitationes componendas, atque ad cor nostrum ei sæpius offerendum. Hoc est in nobis occultum aliquod oratorium construere, in quo suaviter affectuosèque recollecti semper commoremur ad Deum illic interioribus aspirationibus frequenter adorandum, quem fide credimus illic residere.

*Definitio
exercitiis
præsentia
Dei.*

Quoniam tamen intentionis nostræ non est hic tractare de præsentia Dei, nisi priori ac magis proprio modo sumptâ, videlicet pro assidua Dei repræsentatione ac memoria, dicemus **1.** Quantum emolumenti nobis ea conferre possit. **2.** Quantoperè studendum ei nobis sit, ac denique quot modis exerceri possit.

Ingentes fructus qui nobis obveniunt ex eo, quod Deum semper habemus præsentem.

Primò ergò asserimus bona, quæ animabus nostris obveniunt ex eo quod semper cum gratia Dei, quæ nunquam illis deest, qui ipsa uti voluerint, in illius ambulemus præsentia, tanta esse, ut hoc solum exercitium absque ullo alio sufficiat nobis ab omni vitiorum atque imperfectionum genere abstrahendis, atque ad omne genus virtutis ac perfectionis perducendis.

Pri-

*e
tione*

Quomodo
præsentia
Dei effi-
cax sit ad
nos retrahendos à
malo.

Pf. 95. 11.

Dan. 18.
22.

Cap. 14.

Primò etenim quis, amabò, præcipitare se vellet, non dico in graviora peccata, sed etiam in minimos defectus, si cogitaret semper à Deo se videri? Quis, inquam, admittere vellet aspectum inuis decentem, aut in minimam consentire immodestiam, vel minimam etiam ineptam cogitatione oblectari, si consideraret divinis ubique & semper oculis se expositum minimas etiam cogitationes pervidentibus? *Dominus scit cogitationes hominum, quia vanae sunt.* S. Abbas Paphnutius sanctam quoque pœnitentem Thaidem convertit, ubi nimirum ei demonstravit, ipsam quidem ad peccandum oculis hominum se subducere, neque tamen considerare Dei oculos effugere se non posse. Sancta etiam Scriptura fidem facit, eam solam at fortissimam cogitatione retractam fuisse S. Susannam, ne tentationi satis violentæ, qua à duobus impiis senibus, non sine evidenti & vitæ & famæ periculo, oppugnabatur, succumberet, ait enim: *Angustia sunt mihi undique, si enim hoc egero, mors mihi est: si autem non egero, non effugiam manus vestras: sed melius est mihi absque opere incidere in manus vestras, quam peccare in conspectu Domini.* S. etiam Augustinus in suis Soliloquiis ait: „Cum „diligenter considero, Domine, quia tu gressus „meos semitasque consideras, & die noctuque „super custodiam meam vigilas, omnes semitas „meas diligenter notans, speculator perpetuus, veluti si totius creaturæ tuæ cœli & terræ oblitus tantum me solum consideres, & nihil sit tibi curæ de aliis. Quando considero

deò, quia quidquid semper operor, tu pa-
 riter semper præsens assistis, utpote perpe-
 tuus inspector omnium cogitationum, in-
 tentionum, delectationum & operationum
 mearum, cum, inquam, ista considero, timo-
 re pariter & ingenti rubore confundor, quo-
 niam nobis magna est indita necessitas justè
 rectèque vivendi, qui cuncta facimus ante
 oculos judicis cuncta cernentis.

Econtrariò quisquis Deum à cogitatu suo
 excluderit, absque ulla moderatione in quodvis
 peccatorum genus præceptis ruet, juxta id quod
 ait Propheta David: *Non est Deus in conspectu*
ejus: inquinata sunt via illius in omni tempore.
 Quod si verum est quoad peccata graviora,
 verum quoq; est quoad minimas imperfectio-
 nes, quia intuitus Dei motivum est, quo pariter
 ad utraque rescanda impellimur, quia utraque
 oculis displicent suæ divinæ Majestatis.

Diximus præterea hoc exercitium Deum
 semper nobis habendi ob oculos præsentem
 sufficere nobis vehementer & efficaciter ad
 quodvis virtutis ac perfectionis genus impel-
 lendis; sicut enim nihil est, quod æquè ad
 strenuè laborandum impellat servos, atque
 cogitatio illa à præsentibus se Dominis suis
 videri; neque miles unquam dimicat genero-
 sus, atque ubi novit à suo belli Duce se con-
 spici; ita Religiosus Dei servus ac miles Jesu
 Christi plurimū ad omnigenas virtutes ac mor-
 tificationē amplexandam excitatur, ubi confide-
 rat Dei oculum super se vigilanter apertum.

Ex ista eximia praxi ergò nascitur abalie-
 natio ab omni malo, atque ad omne bonum

Ps. 9. 28.

Quis ra-
 tione præ-
 sentia Dei
 efficax sit
 ad nos im-
 pellendos
 ad virtutem.

tionem

V

pro-

progressio, consequenterque insignis vitæ sanctitas ac morum puritas, modestia exterior, atque interior pax & tranquillitas admiranda. Eapropter hoc unumerat ex primis ac præcipuis documentis, quæ veteres Patres nostris suis olim Novitiis, mox à suo in Religionem ingressu, suggererant: Nunquam, inquietabant ipsis, corda vestra à Dei recordatione abstrahite. Cogitate illum semper esse coram vobis & vos coram illo, atque istud est paucis comprehensum eorum omnium, quæ ad sanctitatem consequendam necessaria sunt, compendium. Ipse etenim Deus hoc solum præceptum tanquam unicè necessarium suggestit Abrahamo, ubi ait: *Ambula coram me, & esto perfectus.*

Gen. 17.

*Plurimum nobis in hocce presentia Dei
studium incumbendum est.*

Quandoquidem exercitium illud tot tantaque confert emolumenta, ideoque tantoperè cordi & curæ fuit iis omnibus, qui in isto sancto vitæ nostræ instituto nos præcesserunt, æquum profectò est, ut & ipsum nos magnâ cum sollicitudine amplexemur, adeoque ipsum nobis familiare reddamus, ut nobis quasi in naturam convertatur. Et si verò Novitiis fortassis initio difficile sit illi se subicere, animum tamen despondere nequaquam debent, quia paulatim ac sensim sine sensu facilimum ac iundissimum ipsis evadet.

Verum quidem est, hoc exercitium constanter & contentè practicum videri totalem corruptæ mortem naturæ, quia per ipsum

vana

vana sensuum libertas omninò refecatur, imaginationis evagationes cohibentur, suppressuntur immoderati risus, recreationes inutiles, ac jactura temporis aboletur, arque, ut verbo dicam, ad hoc, ut quis continuò in præsencia Dei perseveret, omninò necessarium videtur, ut jam tum vivus in numero mortuorum sit, omninòque hujus vitæ delectationibus, ob ingentem in mortificando se fidelitatem, quæ huic exercitio inseparabiliter adheret, nuncium remiserit. Veruntamen hoc terrere dumtaxat debet eos, qui nimium sui metipsum sunt amantes: at si Fratres nostri vel tantillum habeant sinceri erga Deum amoris ac desiderii suæ perfectionis, omne gaudium suum in mortificatione pro Deo constituent, dicentes cum Apostolo: *Mihi vivere Christus est & mori lucrum.* Aut certè cum Psalmista in Deo suam constituent oblectationem, dicent: *Quantam propter te mortificamur totà die: estimati sumus sicut oves occisionis.*

Verùm quid esse difficile potest ei, qui Deum intuetur præsentem, suorumque spectatorem, ut ita dicam, præhiorum? Quantam inde percipiet suis in afflictionibus consolationem atque in tentationibus generositatem? Quod si oculis essemus satis perspicacibus, ut videre possemus Deum cunctis nostris difficultatibus præsentem, manu præferentem coronam, ac supra modum ad nos attentum, quid foret in mundo, quod impedire aut retardare nos posset? Contemnere Regem est, illo præsentem ignavum agere ac locordem, quæ culpa eo-

e
tione

Phil. 1. 21

Delectare
in Domi-
no.

Ps. 43. 82

gravior est, quando ipsius Regis hoc in conflictu res agitur. Nostri autem conflictus fiunt pro Deo, plurimum ergò ipsum offendimus, ubi ignaviter ac levi brachio dimicamus.

*Idea quam
quis habere
potest
de præsen-
tia Dei.
Ps. 32. 18.*

Cogitatione fingamus totum hunc mundum esse ingentem aliquam planitiem, in qua Deus cuncta quæ fiunt, incessanter consideret. *De cælo respexit Dominus; Vidit omnes filios hominum. De preparato habitaculo suo respexit super omnes, qui habitant terram,* Homines hoc in plano camporum æquore agunt tanquam Athletæ in pugnando sese exercentes: illic Deus considerat quosnam quis perferat dolores, quam mortificationem suscipiat, quos patiatur insultus, tandemque quis victor evadat, & quis succumbat: Quisnam obsecro hinc magnam in laboribus suis & continuis mortificationibus non hauriat consolationem? Quid non æquum est pro Deo nos facere, cum tanta homines pro aliis faciant hominibus; milites, inquam, pro Regibus, dum hi illos coram intuentur? Quæ etenim pericula non adeunt? Quot sese vulneribus non exponunt? Tormentorum explosionibus sese rectà opponunt; in mediam quasi grandinem catapultariorum ictuum sese injiciunt, inimicum pervestigant, equitum ordinatas phalanges pervadunt, pedestres cuneos perumpunt, ac perfringunt, & quasi novam vitam reperiri in morte, prorsus nil metuunt. Ecquanam igitur ratione fieri posset, ut nos ex præsentia Dei nostri tantum animi vigorisque ad vitia ac passiones nostras debellandas, salutis nostræ inimicos profligandos, virtutumque praxin generosè;

rosè, etiam in occasionibus difficilioribus, amplexandam non hauriamus, quantum illi ex Regis præsentia hauriunt animi roborisque ad morti se exponendos?

Quod verò quovis in loco, præcipuè verò in conflictibus nostris, noster nos Deus intueatur, Scriptura sacra non uno loco fidem facit, illiusque rei exempla non pauca neq; contemnenda suppetunt. Inter alia de S. Antonio in vita illius sanctus quoque Athanasius recentet; sanctum illum Anachorem aliquando crudeli oppugnatione à Diabolis invasum, pluribus in sui corporis locis ad mortem penè usque fuisse fauciatum. Postquam ipsi retrogressi fuerant, sanctus Eremicola exiguum divinæ lucis radium cellam suam ingredientem conspicatus suaviter apud Deum conqueri cœpit atque ait: Ubi eras, mi Jesu, ubi eras in hoc tam duro arduoque conflictu? Cui Christus, hic eram, inquit, Antoni, singulariterque fidelitate tua contuenda oblectabar. Fratres igitur nostri exercitio huic familiarius assuescât, fructusq; inde sine numero percipient prorsus obstupescendos.

*Diversi modi practicandi exercitium
præsentie Dei.*

SANCTI Patres, qui nobis de vita spirituali scripserunt, tria distinguunt genera præsentie Dei, imaginariæ scilicet, intellectualis atque affectivæ.

Præsentia Dei *imaginaria* est, ubi nobis representamus sacram Salvatoris nostri humanitatem, omnesque actiones nostras in illius exercemus præsentia, ac si ipsum oculis nostris corporeis cerneremus, conando

*Cum ipso
sum in
tribulatione.*

Pf. 90. 15.

*Iuxta est
Dominus
is, qui
tribulato*

sunt corda

Pf. 33. 16.

Quid sit

præsentia

Dei ima-

ginaria.

illas eâdem cûm perfectione peragere qua faceret ipse, si in terris etiamnum degeret. Aut certè huiusmodi præsentia est, ubi nobis representamus Deum formæ instar corporeæ per mundum univèrsùm latè diffusæ, quæ cœlum terramque suâ repleat immensitate, veluti lumen Solis aërem replet,

Est; ubi illum consideramus, ut cuncta per intimam suam in ipsis inhabitationem vivificantem, omnibusque creaturis agendi vires tribuentem, sicut anima corpus vivificat, omnibusque illius membris agendi vim præbet.

*Quomodo
Deus im-
mensitate
suâ re-
pleat totū
mundum.*

Est denique, ubi ipsum concipimus, quasi qui totum hunc orbem circundet, penetret atque inundet, sicut vastum mare, in quo nos sumus, vivimus & movemur, veluti in mari isto materiali sunt pisces: sicut enim pisces quocumque ferantur, aquam semper inveniunt, ita quoque nos nullum adire possumus locum, quantumvis occultum, in quo Deus non sit.

Psal. 138. 9. Si ascendero in cœlum tu illic es, inquitabat Psalmographus, si descendero in infernum ades. Si sumpsero pennas meas diluculo & habitavero in extremis maris. Etenim illuc manus tua deducet me. Et dixi: Forsitan tenebrae conculcabunt (hoc est abscondent) me, & nox illuminatio mea in deliciis meis. At frustra: quia tenebrae non obscurabuntur à te & nox sunt dies illuminabitur.

*Quid sit
præsentia
intelle-
ctualis.*

Præsentia Dei intellectualis est, ubi sine ulla imagine aut repræsentatione corporea per simplicem dumtaxat actum fidei consideramus Deum, aut veluti peccatis nostris irritatum,

tum, aut veluti servitio nostro infinitè dignum, aut mirabili providentiâ suâ cuncta in hoc mundo suaviter disponentem, aut denique generalius ubi veritatibus quibusdam sive placitis aut axiomatibus sive sententiis utimur; illas ruminando, quo ita animum recolligamus, ac mentem in Deum elevemus: Exempli gratiâ is, qui vivâ ac firmâ fide credit, nihil in hoc mundo fieri præter voluntatem aut permissionem Dei, nihilque sibi peculiariter accidere, quin hoc ei divina providentia immittat, is, inquam, præsentiam Dei habet intellectualem, atque in omnibus, quæcumque ei occurrerint, sive agendi sive patiendi occasionibus omnia semper in voluntatem Dei referet tanquam in primam causam.

Præsentia Dei *affectiva* est, ubi pio quodam atque actuali voluntatis affectu sapidè ac luminosè degustato anima manet in certa quadam actuali inclinatione ad Deum, quem vocare possumus *statum adhesionis*, quia hoc in statu anima Deum non solum habet præsentem, verum etiam illi intimiùs adhæret. Generaliùs etiam dici potest, hanc Dei præsentiam affectivam esse, ubi Dei amor in anima nostra tantoperè ardet, ut instar vehementer succensæ fornacis continuò scintillas, hoc est ardentis aspirationes, ejaculetur; ita nimirum, ut perfectissimè sciamus, quàm Deus sit amabilis, non quia legimus aut intelleximus, sed quia ipsi experti sumus. Atque hicce experimentalis gustus vox illa æterna atque inexorabilis est, quæ animam in intimo illius recessu sine intermissione ad Deum appellat; quam quidem

*Quid sit
præsentia
Dei affectiva.*

vocem audire sibi videbatur S. Ignatius Martyr, quasi ista ei insonantem: *Veni ad patrem.*

Sensus iste affectivus particularis quandoque est, ac circa materiam determinatam, id quod proprium eorum est, qui nondum satis diu sunt exercitati, neque his exercitiis assueti, aut in illis consummati ac perfecti. Exempli gratia is, qui vehementiori cum sensu & affectu gustarit magnitudinem beneficii vocationis suae, aut quòd Deus ipsum, multorum instar aliorum, in statu peccati mortalis è vita præsentis non subtraxerit; hunc affectum sagittæ instar cordi suo infigit, qui ipsum indefinenter ad gratias Deo pro hoc beneficio referendas, atque ad ei in omnibus & per omnia, patièdo & agendo, quantum infinito amori ipsius obstrictos nos agnoscamus, contestandum perurget. Atque ubicumque sit ac versetur, hæc semper ejus animum pulsant cogitatio: *Nisi quia Dominus adjuvit me: paulominus habuisset in inferno anima mea.* Ex quo fit, ut cor ipsius complures evibret sanctas aspirationes atque ardentis affectus gratiarum actionis, humiliatio- nis, ferventioris desiderii faciendi aliquid, quo huic beneficio mutuum referatur, aliosque consimiles.

Hoc ultimum præsentia Dei genus ordinariè non consequitur, nisi qui multo jam tempore in aliis sese exercuit. Non rarò tamen evenire etiam solet, ut Deus hoc iter nonnullis abbreviet. Quod si quis sciscitetur, cuius ex tribus potissimè studendū sit, respondemus studendū quàm maximè esse illi, quod cuius occurrit facilius æquè ac fructuosius. Non tamen abs re

Pl 33 27.

erit exponere quodnam Novitiis potissimum
conveniat.

CAPUT XXXI.

*In quodnam præsentiæ Dei atq; ora-
tionis aspirativæ genus potissimum
incumbere debent Novitii.*

FAcili conjecturâ assequi licet, præsentiam
Dei Novitiis magis propriam & accom-
modatam esse primam ex tribus illis, quas su-
prâ commemoravimus, neque ullatenus con-
sultum esse; illos initio ad plures aspirationes
producendas obstringere; quia cum in ora-
tione non multum adhuc profecerint, vel illas
in vanum elicerent absque fundamento, ra-
tione aut motivo; vel sibi caput obtunderent,
ac frangerent pectus, ut volentes nolentes eas
producerent cum affectu; vel denique cum
rem conficere non possent, exercitia ista in-
teriora prorsus abjicerent, utpote quæ im-
possibilia sibi esse persuaderent. Omnino igitur
hic necessarium est gradatim ac pedeten-
tim procedere.

Novitii tempestivè debent se assuefacere,
ut læpiùs suprâ seipsos reflectant, moxque ad
Deum redeant dicentes in corde suo: "Deus
me videt, sum coram ipso: Ipse est ocula-
tus testis ac spectator cunctarum actionum
mearum. *Nonne ipse considerat vias meas, Job. 1. 31,*
inquirebat Jobus, *& cunctos gressus meos di-*
numerat? Cogitationes istæ totidem sunt

*Novitii
ad multas
astringen-
di non
sunt aspi-
rationes.*

*e
tione*